

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2025 [NEW COURSE]
Accounting - 4(Elective)

Time: 2.30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ નીચેની વિગતો પરથી રહેમાન કંપની લી.ના બંને પ્રકારના ઇક્વિટી શેરનું બજાર મૂલ્ય શોધો : (૨૦)

1. ઇક્વિટી શેરમૂડી :

- : A રૂ. 100નો એક એવા રૂ. 80 લેખે ભરપાઈ થયેલ 2,000 ઇક્વિટી શેર રૂ. 1,60,000
- : B રૂ. 100નો એક એવા પૂરા ભરપાઈ 3,000 ઇક્વિટી શેર રૂ. 3,00,000

2. 10%ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી રૂ. 3,00,000.

3. 50% કરવેરા પહેલાનો સરેરાશ નફો (રૂ. 10,000 રોકાણોના વ્યાજ સહિત) રૂ. 3,40,000.

4. અપેક્ષિત વળતરનો દર 10%

દર વર્ષે કંપનીની પ્રણાલિકા મુજબ રૂ. 25,000 સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવાના છે.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ કુબેર કંપની લી.ની નીચે મુજબ માહિતી આપેલ છે. (૨૦)

- A 9,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100, પૂરા ભરાયેલા રૂ. 9,00,000
- B 9,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100, શેરદીઠ રૂ. 70 ભરાયેલ રૂ. 6,30,000
- C 9,000 ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100, શેરદીઠ રૂ. 40 ભરાયેલ રૂ. 3,60,000

વસૂલ આવેલ શેરમૂડી રૂ. 18,90,000, સામાન્ય અનામત રૂ. 5,40,000, લેણદારો રૂ. 70,000

કંપનીનો કરવેરા બાદનો નફો રૂ. 1,51,200 અંદાજવામાં આવ્યો છે. આ પ્રકારના ધંધામાં

અપેક્ષિત નફાનો દર 10% છે.

(1) ચોખ્ખી મિલકતની પદ્ધતિએ, અને (2) ઊપજના ધોરણે શેરનું મૂલ્યાંકન કરો.

પ્રશ્ન.૨ ભાવનગર ના શ્યામે તા.01-01-2022ના રોજ ધંધો શરૂ કર્યો ત્યારે તેમની મૂડી રૂ. 51,300 હતી. દર વર્ષે (૨૦)

મૂડી પર રૂ.3,000 વ્યાજ ગણ્યા પછી પ્રથમ બે વર્ષનો ધંધાનો નફો રૂ. 30,000 અને રૂ. 22,500 હતો. જ્યારે ત્રીજા વર્ષે રૂ. 15,000ની ખોટ ગઈ હતી. તેમણે દર વર્ષે રૂ. 9,000નો ઉપાડ કર્યો હતો. તા. 31-12-2024ના રોજ તેમની સામે નાદારીનો હુકમ થયો.

નીચેની માહિતી પરથી તેમનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન અને તૂટ ખાતું બનાવો.

દેવાદાર: સધ્ધર રૂ. 30,000, શકમંદ રૂ. 45,000 (2/3 ઊપજશે), ડૂબેલા રૂ. 12,000, રોકાણો રૂ. 75,000, કારખાનું રૂ. 2,55,000, ફર્નિચર રૂ. 6,000, રોકડ સિલક રૂ. 300, લેણી હૂંડી રૂ. 12,000, લેણદારો રૂ. 1,50,000, કારખાના પર ગીરો લોન રૂ. 1,20,000, કારખાના પર રૂ. 30,000 સુધી બીજો ગીરો હક ધરાવતી લોન રૂ. 45,000, બે માસનું બાકી ભાડું રૂ. 9,000, ત્રણ કારકુનનો ત્રણ માસનો પગાર રૂ. 900, મ્યુ. કરવેરા રૂ. 600, શ્રીમતી શ્યામની લોન (50% સ્ત્રીધનમાંથી) રૂ. 9,000, વટાવેલી હૂંડી રૂ. 18,000 જે પૈકી રૂ. 6,000ની નકરાય તેવી છે, દેવી હૂંડી રૂ. 30,000. મિલકતો વેચતાં રોકાણોમાં રૂ. 30,000, કારખાનામાં રૂ. 27,000, ફર્નિચરમાં રૂ. 1,500 અને લેણી હૂંડી વસૂલાતમાં રૂ. 3,000 ખોટ ગઈ. શ્રી શ્યામે રૂ. 15,000ની કિંમતનું અંગત સ્ફટર પોતાના પુત્રને તા. 31-12-2023ના રોજ બક્ષિસ આપેલ છે, જેના રૂ.3000 ઊપજશે.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ શ્રી ડાયાભાઈ તા. 31-12-2024ના રોજ નાદાર થાય છે. તે તારીખે તેમની સ્થિતિ આ પ્રમાણે હતી : (૨૦)

મિલકતો રૂ. 3,30,000, દેવાં રૂ. 2,70,000 અને ધારવામાં આવેલ તૂટ રૂ. 60,000, એક લેણદાર રૂ. 30,000નો હતો, જેની પાસે રૂ. 60,000નું એક યંત્ર ગીરો હતું. આ યંત્રની કિંમત 60% ઓછી ઊપજ છે.

બીજા રૂ. 36,000ના લેણદાર પાસે રૂ. 30,000ની કિંમતનો સ્ટોક હતો, જેની ઊપજવા ધારેલ કિંમત તેનાં લેણાં કરતાં 20% વધુ હતી. આઠ કારકુનનો ચાર માસનો દરેક કારકુનદીઠ પગાર રૂ. 100 ચૂકવવાનો બાકી હતો. આ બધી જ વિગતોનો સમાવેશ ઉપર જણાવેલ મિલકતો અને દેવામાં કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરાંત નીચેના હવાલા ધ્યાનમાં લેવાના છે

- રિસીવરનો ખર્ચ રૂ. 1,200
- ત્રણ વર્ષનો ટેક્સ રૂ. 3,600
- વટાવેલી ફૂંડીઓ રૂ. 30,000ની છે, જેમાંથી રૂ. 12,000ની ફૂંડીઓ નકારાય તેવી છે.
- તેમની ખાનગી મિલકતો રૂ. 24,000ની હતી, જેની ઊપજ કિંમત રૂ. 18,000 ધારેલી છે.
- તેમનાં ખાનગી દેવાં રૂ. 6,000 હતાં.

ઉપરની માહિતી પરથી શ્રી ડાયાભાઈનું સ્થિતિદર્શક નિવેદન અને તૂટ ખાતું બનાવો.

પ્રશ્ન.3 મેસર્સ યાદવ બ્રધર્સ, મુંબઈના ગોડાઉનમાં 31મી જાન્યુઆરી, 2021ના રોજ આગ લાગી અને બધો જ માલ (૧૫) બળી ગયો. નીચેની માહિતી પરથી વીમા કંપની સમક્ષ રજુ કરવા દાવાનું પત્રક તૈયાર કરો:

વિગત	2018 રૂ.	2019 રૂ.	2020 રૂ.	2021 રૂ.
શરૂઆતનો સ્ટોક	27,090	32,400	36,000	36,900
ચોખ્ખી ખરીદી	74,900	80,000	81,000	6,000
ચોખ્ખું વેચાણ	1,20,000	1,32,000	1,40,000	12,000
મજૂરી	17,400	19,000	20,900	2,000
આખર સ્ટોક	32,400	36,000	36,900	--

આખર માલ હંમેશા મૂળ કિંમત કરતા 10% ઓછી કિંમતે આંકવામાં આવે છે.

અથવા

પ્રશ્ન.3 યુવરાજ મિલ્સના મકાનમાં 31મી ડિસેમ્બર, 2020ના રોજ આગ લાગી અને માલના મોટા ભાગને નુકસાન (૧૫) થયું. બચાવી લીધેલ સ્ટોકની કિંમત રૂ. 4,500 નક્કી કરવામાં આવી.

ચોપડા ઉપરથી નીચેની માહિતી મેળવી શક્યા :

- 1લી જાન્યુઆરી, 2020ના રોજનો સ્ટોક રૂ. 35,400
- 2020ના વર્ષનું વેચાણ રૂ. 1,92,000
- 2020ના વર્ષની ખરીદી રૂ. 1,26,000

છેલ્લાં પાંચ વર્ષ દરમિયાન મૂળ કિંમત પર સરેરાશ વાર્ષિક કાચા નફાનો દર 25% હતો. આગથી નાશ પામેલ સ્ટોકના દાવાનું પત્રક બનાવો.

પ્રશ્ન.૪ શ્રી સુબાએ રૂ. 90,000ની નફાના નુકસાનની પોલિસી લીધી. બાંધધરીનો સમય ત્રણ માસનો છે. તા. 31- (૧૫) 12-2019ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું વેચાણ રૂ. 7,00,000 હતું અને ચોખ્ખો નફો રૂ. 70,000 હતો. નફાનુકસાન ખાતે રૂ. 4,500 સ્થાયી ખર્ચના ઉધારવામાં આવ્યા હતા. જે પૈકી રૂ. 1,000 સ્થિર ખર્ચનો વીમો લેવામાં આવ્યો નથી.

તા.01-04-2020ના રોજ આગ લાગી, જેને લીધે કેટલીક પ્રવૃત્તિઓ અટકી ગઈ. શ્રી સુબાનું તા. 01-04-2019 થી 30-06-2019 સુધીનું વેચાણ રૂ. 2,03,000 હતું અને તે જ ત્રિમાસિક સમયનું વર્ષ 2020નું વેચાણ રૂ. 70,000 હતું. તા. 31-03-2020ના રોજ પૂરા થતા બાર માસનું વેચાણ રૂ. 7,50,000 હતું. 01-01-2020થી ઉત્પાદનની સુધારેલી પદ્ધતિથી વર્ષ 2020માં વેચાણ પર 2.5% વધુ નફો મળશે. દાવાનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૪ અમિ ઇન્ડસ્ટ્રીઝની નીચેની વિગતોના આધારે દવાની રકમની ગણતરી કરો : (૧૫)

- આગ લાગ્યા તારીખ: 01-04-2020
- બાંધધરી સમય: 4 માસ
- વીમો ઉતરાવેલી રકમ: રૂ. 44,000

- છેલ્લા નાણાકીય વર્ષનો ચોખ્ખો નફો: રૂ. 44,000
- છેલ્લા નાણાકીય વર્ષનો સ્થિર ખર્ચ: રૂ. 1,24,000

વેચાણ :

- તા .01-01-2020 થી તા .01-04-2020 : રૂ. 2,00,000
- તા .01-01-2019 થી તા .31-03-2019 : રૂ. 3,00,000
- તા .01-04-2020 થી તા .31-07-2020 : રૂ. 50,000
- તા .01-08-2019 થી તા .31-12-2019 : રૂ. 1,00,000
- તા .01-04-2019 થી તા .31-07-2019 : રૂ. 4,00,000

2019ના વર્ષની સરખામણીમાં 2020ના વર્ષમાં વેચાણમાં 10% ઘટાડો થશે અને 2019ના વર્ષની સરખામણીમાં 2020ના વર્ષમાં વેચાણ પરના નફાના દરમાં 2% ઘટાડો થશે. આગ બુઝાવવાનો ખર્ચ રૂ.2,000 થયો.

English Version

Que.1 Find the market value of both the types of equity shares of Rahman Company Ltd. from the following details: (20)

1. Equity Share Capital:

- A : 2,000 equity shares of Rs. 100 each paid up at Rs. 80 each at Rs. 1,60,000
- B : 3,000 equity shares of Rs. 100 each paid up at Rs. 3,00,000

2. 10% preference share capital Rs. 3,00,000

3. 50% average profit before tax (including interest on investments Rs. 10,000) Rs.3,40,000

4. Expected rate of return 10%

As per the company's system, Rs. 25,000 is to be taken to general reserve every year.

OR

Que.1 The following information is given about Kuber Company Ltd.

- A 9,000 equity shares of Rs. 100 each, fully paid up Rs. 9,00,000
- B 9,000 equity shares of Rs. 100 each, Rs. 70 per share Paid up Rs. 6,30,000
- C 9,000 equity shares of Rs. 100 each, Rs. 40 per share Paid up Rs. 3,60,000

Recovered share capital Rs. 18,90,000

General reserves Rs. 5,40,000

Creditors Rs. 70,000

The profit after tax of the company is estimated at Rs. 1,51,200. In this type of business the expected rate of profit is 10%.

Evaluate the shares on (1) the net asset value method, and (2) the yield basis.

Que.2 Mr. Shyam from Bhavnagar started his business on 01-01-2022 with a capital of Rs.51,300. (20)

After calculating interest of Rs. 3,000 on capital every year, the profit of the business for the first two years was Rs. 30,000 and Rs. 22,500. While in the third year there was a loss of Rs. 15,000. He withdrew Rs. 9,000 every year. On 31-12-2024, a Insolvency order was filed against him.

Prepare his statement of affairs and deficiency account from the following information.

Debtors: Viable Rs. 30,000, Doubtful Rs. 45,000 (2/3 will be realised), bed debt Rs.12,000, Investments Rs. 75,000, Factory Rs. 2,55,000, Furniture Rs. 6,000, Cash balance Rs. 300, Bills receivables Rs. 12,000, Creditors Rs. 1,50,000, Mortgage loan on factory Rs. 1,20,000, Loan with second mortgage up to Rs. 30,000 on factory Rs.45,000, Two months' outstanding rent Rs. 9,000, Three months' salary of three clerks Rs. 900, Municipal tax Rs. 600, Mrs. Shyam's loan (50% from Stridhan) Rs.9,000, Bills paid Rs. 18,000 out of which Rs. 6,000 is rejectable, Bills payable Rs.30,000.

There was a loss by selling properties in investments Rs. 30,000, Rs. 27,000 in factory, Rs. 1,500 in furniture and Rs. 3,000 in Bills collection.

Mr. Shyam gifted a personal scooter worth Rs. 15,000 to his son on 31-12-2023, of which Rs. 3000 will realise.

OR

Que.2 Mr. Dayabhai became insolvent on 31-12-2024. His position on that date was as follows: Assets Rs. 3,30,000, Liabilities Rs. 2,70,000 and Assumed deficiency Rs. 60,000, One creditor was Rs. 30,000, who had a machine worth Rs. 60,000 mortgaged. The value of this machine was 60% less than its value. Another creditor of Rs. 36,000 had stock worth Rs. 30,000, the value of which was 20% more than its value. Four months' salary of eight clerks was due at Rs. 100 per clerk. All these details were included in the assets and liabilities mentioned above.

In addition, the following Adjustments are to be considered:

- Receiver's expenses Rs. 1,200
- Three years' tax Rs. 3,600
- The bills passed are Rs. 30,000, out of which Rs. 12,000 bills are rejectable.
- His personal assets were Rs. 24,000, its yield is assumed to be Rs. 18,000.
- His personal debts were Rs. 6,000.

From the above information, prepare the statement of affairs and deficiency account of Mr. Dayabhai.

Que.3 A fire broke out in the godown of M/s Yadav Brothers, Mumbai on 31st January, 2021 and all the goods were burnt. Prepare a statement of claim to be presented to the insurance company from the following information: (15)

Particulars	2018 Rs.	2019 Rs.	2020 Rs.	2021 Rs.
Opening stock	27,090	32,400	36,000	36,900
Net purchase	74,900	80,000	81,000	6,000
Net sales	1,20,000	1,32,000	1,40,000	12,000
Labour	17,400	19,000	20,900	2,000
Closing stock	32,400	36,000	36,900	--

The closing stocks are always valued at 10% less than the original price.

OR

Que.3 A fire broke out in the premises of Yuvraj Mills on 31st December, 2020 and a major part of the goods were damaged. The value of the salvaged stock was at Rs. 4,500.

The following information was obtained from the books:

- Stock on 1st January, 2020 Rs. 35,400
- Sales for the year 2020 Rs. 1,92,000
- Purchases for the year 2020 Rs. 1,26,000

The average annual gross profit rate on the original cost during the last five years was 25%. Prepare a claim statement for the stock destroyed by fire.

Que.4 Mr. Suba took a profit and loss policy of Rs. 90,000. The period of guarantee is three months. The sales for the year ending on 31-12-2019 were Rs. 7,00,000 and the net profit was Rs. 70,000. Fixed expenses of Rs. 4,500 were charged against the profit and loss. Out of which Rs. 1,000 of fixed expenses were not insured. (15)

On 01-04-2020, a fire broke out, due to which some activities were stopped. Mr. Suba's sales from 01-04-2019 to 30-06-2019 were Rs. 2,03,000 and the sales for the same quarter of the year 2020 were Rs. 70,000. On The sales for the twelve months ending 31-03-2020 were Rs. 7,50,000.

The improved method of production from 01-01-2020 will result in 2.5% more profit on sales in the year 2020. Prepare a claim statement.

OR

Que.4 Calculate the claim amount based on the following details of Ami Industries :

- Date of fire: 01-04-2020
- Guarantee period: 4 months
- Sum insured: Rs. 44,000
- Net profit of the last financial year: Rs. 44,000
- Fixed expenses of the last financial year: Rs. 1,24,000

Sales:

- Date: 01-01-2020 to 01-04-2020 : Rs. 2,00,000
- Date: 01-01-2019 to 31-03-2019 : Rs. 3,00,000
- Date: 01-04-2020 to 31-07-2020 : Rs. 50,000
- Date: 01-08-2019 to 31-12-2019 : Rs. 1,00,000
- Date: 01-04-2019 to 31-07-2019 : Rs. 4,00,000

Sales in the year 2020 will decrease by 10% as compared to the year 2019 and the profit on sales rate in the year 2020 will decrease by 2% as compared to the year 2019. Fire extinguishing cost was Rs. 2,000.
